

Snímka: J. Kobza

LUBA PAVLOVIČOVÁ-BAKOVÁ

Vzácnemu človeku

V kruhu svojich priateľov a rodákov v Podkoničoch sa v prvé januárové dni ocitol chlap ako jediná s mladickým úsmevom na tvári — profesor Pavol Tonkovič. Spolu s nimi oslávil svoje sedemdesiate narodeniny.

Ani sa veriť nechce, že tento dobrý a starostlivý človek vyše štyridsať rokov rozdával deťom, ba stovky svojich prác priateľom — cez éter rozhlasu a neúnavný v hľadani nových námetov a zaujímavosti približuje ešte aj dnes svoj „rodný hudobný jazyk“ — širokej rozhlasovej poslpolitosti.

V takéto slávnostné chvíle saradiť vraciame do minulosti, spomíname a sú oni chvíľami radosťou i zamyslenia.

Pri tomto jubileu Pavla Tonko-

viča víria mi hlavou myšlienky a dávam si dokopy zážitky z našich spoločných ciest za ľudovými piesňami, za ľuďmi vynikajúcich kvalít, ktorí v ľudovej kultúre udržiavajú veľký tón, úprimný cit a sú schopní svoje prejavy prenášať na ďalšie generácie. Takýchto nositeľov ľudovej tradície sme vyhľadávali a „od nich sa učili“, ako hovorieval môj — náš — učiteľ a školiteľ pri terénnych rozhlasových nahrávaníach. Bol tej zásady, že najlepších umelcov z ľudu musíme zachytávať, či v zápisoch, na magnetofónové pásky, alebo na gramofónové platne. Títo najcennejší zložku v živote dedinského človeka — ľudové umenie — vnímal prof. Tonkovič veľmi intenzívne. Precítil ju, prežil

— veď vyrastal na dedine a stále sa do nej vracia. Láska k rodné mu sála z každého jeho slova, z každej nohy.

Prebrázdili sme spoločne cesty- necesty, možno povedať po celom Slovensku, v krajine mnohotvárnej s množstvom osobitostí. A on vedel vždy preniknúť až na dreh týchto zvláštností, vedel pochopiť pravdivosť umenia svojho ľudu, je ho veľkosť, lebo spájal odborné znalosti s vrúcnyim citom. Pavol Tonkovič je nielen muzikantom, ale aj hlbavým filozofom a strhujúcim rozprávačom. Pre všetky tieto jeho vlastnosti si ho vážim a obdivujem ho. Vďačím mu za to, že ma naučil vnímať naplno nášho dedinského človeka, pochopiť tajomstvo našich piesní, načierať do večných zriediel fantázie, pravdy a istoty, zahĺbiť sa do filozofie a životnej múdrosti našich dedinských ľudí. Bolo šťastím pre nás, jeho blízkych spolupracovníkov, že sme vyrastali pri jeho boku. Profesor Tonkovič — „náš učok“ — vždy vedel, čo treba robiť, i to, že tento veľký morálny kapitál nesmie ostať ležat ladom a musíme ho premeniť v hodnoty nehybné.

Každý človek má v živote niekoho, v kom vidí svoj vzor. Mojim vzorom — najmä v základných pravidlách rozhlasového umenia — bol on, „učok Paľo“. Pri ňom som si uvedomila, že vo vedomostiach a v skromnosti je sila, ktorá dáva človeku ciachu osobnosti.

Náš jubilant vedel byť tvrdý ako železo. Ale aj mäkký ako kus chleba — ozajstný typ slovenského človeka. Preto dosiahol aj také vzorné výsledky v práci. Prostého „dedinského chlapca z Podkonič“ úspechy nijako nezmenili. Tak, ako v začiatkoch svojho muzikovania v ľudovej hudbe na podkoničských svadbách, zábavách hral si pre radosť svoju i iných, rozmýšľa dnes nad tým, pre koho svoje relácie a skladby píše, aj nad tým, čo na ne ľudia povedia. Či ich tešia.

Keď sa s ním náhodou stretnete, pospytuje sa najprv na zdravie, na deti, ako vám ide robota... Spomenie, že aj on má ešte to i to robiť, dokončiť, no i napriek tomu — popri množstve povinností oboch manželov — pohostinné dvere sú u Tonkovičovcov otvorené po celé dni.

K záveru svojho blahoželania vzácnemu jubilantovi mi prichodi ešte povedať toľko: všetky jeho diela sú svedectvom o čistom a pôvodnom prameni citovosti a fantázie, aký sa rodí len v skromnom človeku. Priliehajú nám svojou pravdivosťou a práve preto si našli v súčasnosti dôstojné miesto.

Ak osobné spomienky viažu Pavla Tonkoviča silným putom na rodný kraj, jeho tvorba patrí celému Slovensku, ba presahuje aj jeho hranice.

Neznáme dielo F. X. Zomba

Sústavné objavovanie hudobných diel „malých majstrov“, zabudnutých niekoľko desaťročí v zaprášených knižniciach a archívoch, obohacuje naše poznanie a napomáha hudobnej historiografii dotvárať obraz o našej hudobnej minulosti: o umeleckej úrovni a o progresivite v tvorbe hudobných skladateľov, interpretov a organizátorov hudobného života.

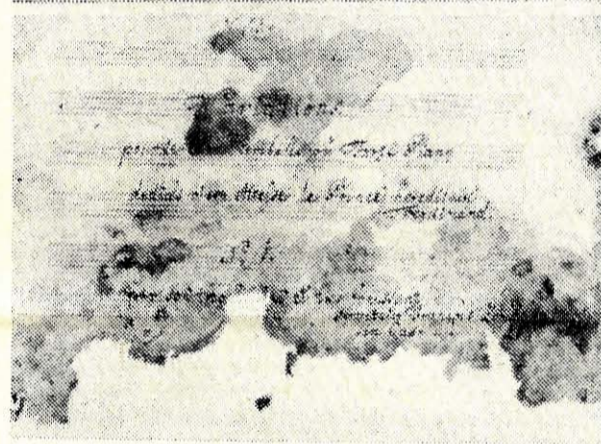
Takouto osobnosťou bol aj František Xaver Zomba (nar. 9. 11. 1779, zom. 20. 12. 1823), košický skladateľ, pedagóg, regenschori, publicista a výkonný umelec, ktorý pôsobil na prelome 18. a 19. storočia a ktorého považujeme za jedného z mnohých tvorcov hudobného klasicizmu na Slovensku.

So životom a dielom F. X. Zomba sa môže čitateľ podrobne oboznámiť v monografickej štúdii dr. Dariny Mádrej (pozri Musicologica Slovaca V, Bratislava, SAV 1974, s. 51—193). Poslaním tohto príspevku je, rozšíriť doterajšie poznanie o skladateľskej činnosti F. X. Zomba o krôčik ďalej a pripísať k prvému zostavenému a publikovanému súpisu Zombových diel (tematický katalóg D. Mádrej) ďalšie — šieste — dielo svetskej povahy: Variations pour le Clave Cembalo ou Forte Piano.

Z doteraz zachovaných Zombových diel poznáme 114 kompozícií, z nich 109 cirkevných a 5 svetských. V porovnaní s doteraz známymi skladbami pre klavír sú Variácie pre klavír svojou proporionalitou väčšou, kompozične náročnejšou a umelecky hodnotnejšou Zombovou skladbou. Má typický obraz staršej variačnej formy, variačný cyklus tzv. tema con variazioni a skladateľ použil v ňom techniku vonkajšej i vnútornej variačnej práce. Na danú tému (Tempo di giusto) v As dur spracoval deväť variácií, ktoré zakončil kódom. Jednotlivé variácie sú spojené v jeden celok spoločnou tóninou (As dur), z ktorej sa vyskytuje jediné vybočenie v 6. variácii do rovnomennej as molovej tóniny. Spojenie variácií v jeden celok uskutočnil skladateľ aj tým, že na konci každej variácie použil polovičný záver, čo vytvára dojem neustáleho nadväzovania, alebo refazovej periodicity. K určitej bravúrnosti v skladbe dospel Zomb v 8. a 9. variácii, ktorá doznieva v prvej časti kódy. V jej druhej časti skladateľ zopakoval (citoval v úplnosti) 32-taktovú tému, ktorú uzavrel dvojtaktovým záverom.

Hudobný autograf F. X. Zomba bol objavený pri triedení hudobných materiálov knižnice dr. Antona Baníka, ktorá bola získaná do fondov Národnej knižnice v Matici slovenskej v Martine.

E. MUNTÁG

Titulný list objaveného rukopisu v Matici slovenskej. Snímka: F. Laštů

Stretnutie skladateľov

Ak chceme, aby tvorba mladých skladateľov napredovala, aby zodpovedala požiadavkám socialistickej kultúry a súčasnosti vôbec, neustále potrebuje priestor pre svoj rast a konfrontáciu. Práve kvôli tomu možno vysoko oceniť iniciatívu Zväzu českých skladateľov a koncertných umelcov, Zväzu slovenských skladateľov a Zväzu skladateľov ZSSR, ktorí — v snahe vyjsť v ústrety mladým skladateľom — usporiadali v novembri uplynulého roku v Prahe Stretnutie mladých československých a sovietskych skladateľov. Štyri dni vzájomnej výmeny informácií a diskusií nad viac než tridsiatimi prehrávanými skladbami ukázali, že iniciatíva nevyšla nazmar a že pred radom prítomných delegátov otvorila nové pohľady na susedné hudobné kultúry. V nádeji, že stretnutie nebolo osamotenou oázou v našom hudobnom dianí, sa niesla celá atmosféra a pranie po zopakovaní stretnutia sa vynáralo v mnohých diskusných príspevkoch.

Podujatie bolo rozvrhnuté do troch pracovných sedení, z ktorých každé bolo venované aktivite a tvorbe najmladších skladateľov z ČSR, SSR a ZSSR. Záverečný koncert a spoločný výlet do Karlových Varov doplnili vlastné podujatie a prispeli k priateľskej atmosfére celej akcie. Prítomní: mladí skladatelia ČSR, slovenskí skladatelia, šiesti delegáti z radov najmladších sovietskych skladateľov, zástupcovia z predsedníctva Zväzu českých skladateľov a koncertných umelcov (ZČSKU), Zväzu slovenských skladateľov, z Ministerstva kultúry ČSR, z vedenia Domu sovietskej vedy a kultúry — kde sa podujatie uskutočnilo, mladí muzikológovia a kritici a ďalší zúčastnení. Otvorenia sa ujal predseda ZČSKU Lubomír Železný, ktorý pozdravil prítomných delegátov a o. i. vyslovil potešenie, že toto prvé stretnutie sa koná v období po XV. zjazde KSČ. Po pozdravných príhovoroch odznel prvý referát z úst doc. dr. Václava Kučeru, vedúceho ta-

jomníka ZČSKU — na tému: „Úlohy mladšej umeleckej generácie v súčasnej etape vývoja socialistickej kultúry“. Kučera sa k mladým obrátil s výzvou k zodpovednosti v tvorbe, s problematikou umeleckého vyjadrovania sa v súčasnosti, s otázkou osobitého rukopisu umelca a s návrhom k spolupráci s hudobnou kritikou.

Prvý deň stretnutia bol venovaný hostiteľom — mladým českým skladateľom. Hlavný referát („Aktív mladých — forma práce ZČSKU s mladými umelcami“) predniesol predseda Komisie mladých ZČSKU Ladislav Kubík, ktorý zdôraznil rad významných podujatí, realizovaných na pôde aktívu, hovoril o práci krajských pobočiek a zmienil sa aj o spolupráci so SZM a inými organizáciami. Na podobnej báze sa niesol i referát „Vzájomné vzťahy mladých skladateľov a mladých koncertných umelcov na platforme Aktívu mladých“, ktorý predniesol dirigent Mario Klemens. Podnetne sa vyjadril o rade otázok, súvisiacich so štúdiom skladieb mladých autorov, o problematike notácie, či perspektívach spolupráce a vzájomnej inšpirácie mladých skladateľov a interpretov. Václav Riedlbauch, mladý český skladateľ, sa vo svojom stručnom, no obsažnom príspevku („Prehľad tvorby mladých českých skladateľov“) pokúsil o určitú typológiu najmladšej skladateľskej smeny ČSR. Prekvapujúce bolo veľké percento autorov, ktorí sa priam programovo snažia o využitie nových a najnovších kompozičných prostriedkov k umocneniu svojich skladateľských výpovedí, odvaha k hľadaniu, ktorá donedávna bola slabou stránkou najmladšej slovenskej generácie. V prehrávke z tvorby českých skladateľov sa ukázalo, že nejde iba o experimentovanie a viaceré z takto orientovaných diel sa javia ako skutočné hodnoty (napr. Nárek bojovníkovej matky od L. Kubíka, Choral pre orchester od I. Loudovej, Báj M. Riedlbaucha, či Musica lirica M. Sla-

vikého a ďalšie). Šťastná voľba ukážok z tvorby dvanástich reprezentantov mladých českých skladateľov poskytla dostatočný priestor pre získanie obrazu o šírke ich tvorivého záberu.

Druhý deň podujatia si svoj prívlastok „slovenský“ vyslúžil orientáciou na tvorbu mladých slovenských skladateľov Peter Bartovic, tajomník Kruhu mladých skladateľov ZSS v referáte „Formy práce s mladými skladateľmi“ hovoril o organizačnom zázemí Kruhu, o jeho ideovom smerovaní a perspektívach činnosti. Otázka, čo sa očakáva od mladých skladateľov socialistickej spoločnosti, doznievala i v „kuloárových“ debatách. Druhý referát „Hodnotenie tvorby mladých slovenských skladateľov“, ktorého cieľom bolo poskytnúť obraz o vývojom profile najmladšej slovenskej skladateľskej generácie, predniesol Milan Adamčiak. Svoju pozornosť sústredil na najvýznamnejších reprezentantov tejto generácie a prostredníctvom ich niekoľkých diel sa pokúsil o začlenenie skladateľov do kontextu vývoja a súčasného stavu slovenskej hudobnej kultúry. V prehrávke z diel slovenských autorov odzneli ukážky z tvorivej dielne siedmich skladateľov. Vcelku šťastne volený výber vzbudil nemalý záujem o diskusiu, v ktorej boli vysoko ocenené najmä diela V. Bokesa (2. sláčikové kvarteto), J. Podprockého (Sláčikové kvarteto č. 1) a H. Domanškého (Concerto piccolo). Najživšiu a v mnohých parametroch uváženia hodnú diskusiu vyvolali dve tanečné piesne z cyklu Narodeniny (venované 30. výročiu oslobodenia ČSR) od Petra Bartovica. Autor sa — napriek snahe — angažovanej výpovede nezmočil technicky dostatočne presvedčivo. Problém tanečnej a zábavnej tvorby na tejto báze vyvolal živú, miestami až vzrušenú diskusiu, i keď trochu mimo vlastných tém stretnutia.

Mladý moskovský skladateľ Oleg Galachov predniesol hlavný referát vno-

vaný tvorbe najmladšej sovietskej skladateľskej generácie. Galachov hovoril o práci Zväzu skladateľov ZSSR s mladými skladateľmi v Moskve i vo zväzových republikách. Mnohé myšlienky vzbudili taký záujem, že diskusia o nich trvala do neskorých hodín tretieho dňa stretnutia. Nesporne podnetná bola napr. informácia o pravidelných prehrávkach z tvorby mladých autorov, poskytujúcich sovietskym tvorcom neustálu konfrontáciu s novou domácou hudbou.

Z diskusie bolo cítiť želanie po nutnosti stálej a pravidelnej výmeny informácií s mladou generáciou skladateľov ZSSR. V prehrávkach odzneli diela prítomných reprezentantov ZSSR: Olega Galachova, Kirilla Volkova a Alexandra Čajkovského z Moskvy, Ivana Karabica z Kyjeva, Faradža Ogly Karajeva z Baku a Raímo Kangra z Tallinu. Zvlášť diela Galachova, Karabica a Karajeva upútali pôvodnosťou svojich riešení.

Spoločný koncert, na ktorom (v podaní Symfonického orchestra Československého rozhlasu v Prahe pod taktovkou Vladimíra Válka odzneli diela L. Kubíka, I. Kurza, V. Bokesa (Symfonické variácie na ľudovú pieseň), A. Čajkovského, I. Karabica a F. O. Karajeva. Koncert sa stretol s nemalým ohlasom u početného publika.

Celé stretnutie prebiehalo v pracovne intenzívnej a druznej atmosfére; záujmu o diskusiu a vášnivost, s akou sa chvíľami diskutovalo, utvrdzovali v presvedčení, že podobné stretnutia sú viac než užitočné. Mnohé z vyslovených podnetov, týkajúcich sa organizačnej štruktúry práce s mladými umelcami, postavéna mladého skladateľa v súčasnosti, vzťahu k interpretom, ku kritike, k poslucháčom, problémy vyjadrovacích prostriedkov, adekvátnosti výpovede atď. na dlho zakotvili vo vedomí zúčastnených skladateľov i ostatných prítomných. Veríme, že podobné stretnutia už nebudú sporadickou záležitosťou, ale sa stanú organickou súčasťou hudobného života ZSS tak, ako sa stali napríklad trenčianskotepláckymi prehliadky mladých interpretov.

MILAN ADAMČIAK

HUĎOĎBNÝ ŽIVOT 77

Ročník IX.
31. I. 1977
2, — Kčs

2

Predzjazdová beseda:

O súčasnosti a perspektívach slovenskej hudby

Redakcia Hudobný život usporiadala diskusiu o aktuálnych problémoch slovenskej tvorby, kritiky a organizácie hudobného života. Účastníkmi besedy boli: zasl. umelec Zdenko Mikula, vedúci tajomník ZSS, dr. Ladislav Mokrá, CSc., riaditeľ SF, dr. Zdenko Nováček, CSc., šéfredaktor HŽ a dr. Terézia Ursínyová, redaktorka Hudobného života.

ČO PROFILUJE NÁŠ HUĎOĎNÝ ŽIVOT V POSLEDNÝCH ROKOCH, KTORÉ SÚ TYPICKÉ ZÁKONITOSTI TOHTO KULTÚRNEHO OKRUHU NAŠEJ SLOVENSKEJ SÚČASNOSTI?

L. Mokrá:

Zdá sa mi nesporné, že hudba — všetky jej druhy a žánre — sa stala všeobecne prístupným a na celú spoločnosť pôsobiacim kultúrnym a kultúro-tvorným faktorom. Keby sme išli hlbšie, možno by sme zistili, že zo všetkých druhov umenia pôsobí najšesťstrannejšie. Treba však hneď dodať, že táto „explozia“ hudby priamo súvisí s rozšírením masových komunikačných prostriedkov — rozhlasu, gramofónovej platne a televízie (toto poradie neuvádzam náhodne, ale podľa miery dôležitosti). Slovenskú hudobnú kultúru — ako zložitý komplex — teda dnes tvoria rôzne prvky profesionálneho i amatérskeho pestovania hudby a jej šírenia.

Z. Mikula:

Chcel by som povedať niekoľko slov k problematike toho, čo nazývame „amatérske“. Dnes vari niet fabriky, kde by nebol vytvorený aj umelecký amatérsky súbor, ktorý sa skladá z pracujúcich. Títo majú svoj stabilný okruh fanúšikov, ktorí pravidelne sledujú ich prácu a s nadšením kvitujú každý úspech „svojho“ telesa. Myslí si, že na tomto úseku by sa dalo veľa spraviť po stránke kvalitatívnej. Máme nedostatok vedúcich kádrov ZUČ, a tak niekedy je amatérska činnosť viac-menej spontánna a jej výsledky nedosahujú istú úroveň.

Potom je tu problém, o ktorom hovoril už súdruh Mokrá. Gramofónová explózia a hudba šírená masovokomunikačnými prostriedkami — rozhlasom a televíziou. Snáď je už vhodná doba na to, aby sa mohli rozvíjať kluby priateľov gramofónovej platne. I odborná tlač by mohla venovať rôzne články na usmernenie týchto priateľov kvalitnej reprodukovanej hudby. Dnes je na trhu veľa platní s melódiami majstrov, s veľmi známymi populárnymi skladbami, ktoré uspokojujú nároky bežného konzumenta, hoci tieto dielka sú iba akýmsi vstupom do oblasti vážnej hudby. Bolo by potrebné teda vychovávať začínajúcich diskofilov k trvalým, veľkým hodnotám. Rozhlas seruiruje obrovské množstvo hudby, žiaľ, v najpočívnejšom čase je to väčšinou zbabelná žánre. Populárna hudba sa dostáva aj na okruhy, kde sa pôvodne počítalo iba s tzv. vážnou hudbou. Napriek vyššie povedanému sa mi predsa len

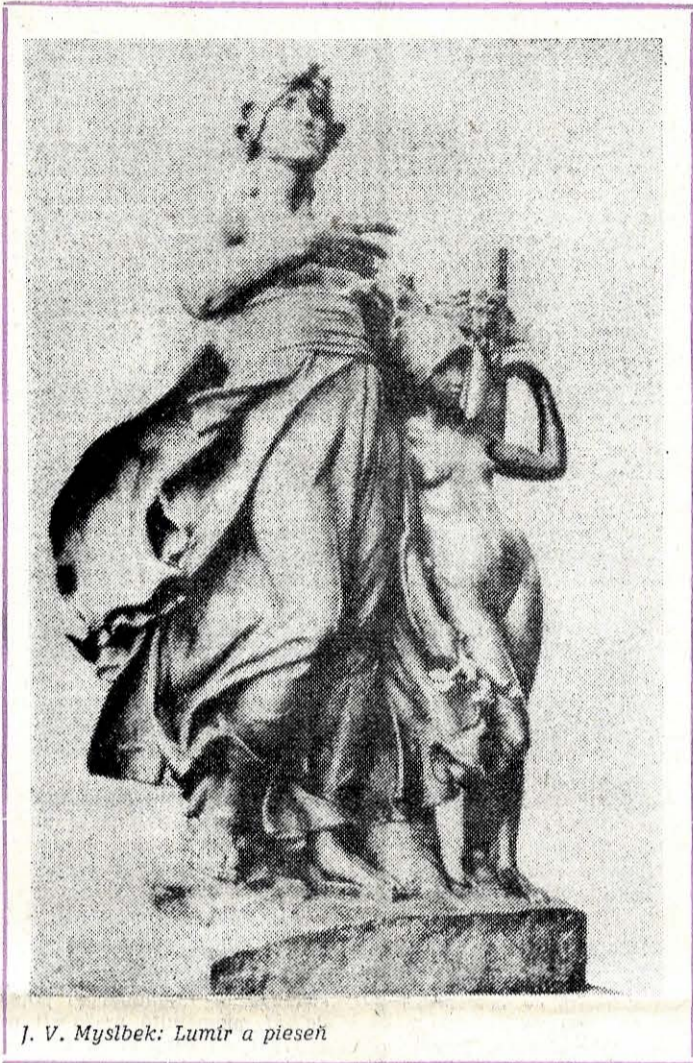
zdá, že sa dostávame do správnejších proporcií a je nádej, že univerzálnejších poslucháčov bude zo dňa na deň viac.

Z. Nováček:

Ďalším sympatickým momentom je, že hudba preniká z mestských centier na vidiek. Je väčší dopyt po gramofónovej platni, knihe o hudbe. Nielen v Bratislave, ale aj v okresných mestách. Isté ukazovatele dokazujú, že nie je to náhodný, ale zákonitý zjav. Prehľbuje sa vzdelanosť socialistického človeka, organizovane sa manipuluje so štátnymi prostriedkami, pričom sa vysoké kvóty venujú na rozvoj kultúry. Myslí, že tento pozitívny trend bude mať stále sa prehľbujúcu úroveň. Ak by som mal teda zhrnúť to, čo tu bolo povedané, môžeme súhlasiť, že sa nápadne zvyšuje funkcia masmédií, gramofónových platní, stúpa záujem o umeleckú hudbu, hoci sa rešpektujú aj iné oblasti tvorby, je stále trend prehľbovania funkcie umenia v spoločnosti a v živote jednotlivcov.

L. Mokrá:

Zdá sa mi, že v dnešnej dobe sa začínajú naplno prejavovať ak nie výsledky, tak v každom prípade predpoklady k tomu, aby sa ďalší rozvoj hudobnej kultúry oveľa užšie spojil s premenou spoločenského vedomia a morálno-politického profilu nášho človeka. Ak totiž pozorujeme vývoj našej hudobnej kultúry s odstupom troch desaťročí, môžeme konštatovať, že to nové, špecifické v oblasti hudobnej tvorby sa muselo kombinovať s budovaním foriem hudobného života, ktoré za lepších spoločenských podmienok sa mali vytvoriť snáď ešte v podmienkach meštiackej spoločnosti. Dlhो sme ešte naplnili v podstate isté ideály konca 19. a začiatku 20. storočia. Myslí tu na profesionálnu sieť inštitúcií, ktorej budovanie nie je špecifickým poslaním nášho zriadenia. Ale my sme ich museli vytvárať až v socialistickej spoločnosti. Dnes je doba, kedy nepôjde o tendenciu extenzívneho rozširovania týchto inštitúcií, ale skôr intenzívneho, to znamená, aby sme tieto formy hudobnej kultúry stále viac orientovali na formovanie socialistického podielu na živote človeka, na nové utváranie ideálov a vedomia, ktoré by mali byť iné, ako u ľudí v kapitalistickom systéme. Aby tu nevznikol dojem, že rozdiel medzi socialistickým a kapitalistickým systémom tvorby a odovzdávania hodnôt je iba v štátnej dotácii našich kultúrnych zariadení, ale aj v tom, ako

J. V. Myslbek: Lumír a pieseň

kultúrne hodnoty pôsobia a formujú myslenie človeka. Z tohto hľadiska je veľmi dôležitá pripomienka s. Mikulu o nezastupiteľnej úlohe ZUČ. Dnes musíme ľudovú tvorivosť do istej miery rehabilitovať. Koncom 40. a 50. rokov sme v tejto oblasti možno niektoré veci — v dobrom úmysle — zbanalizovali. Ukazuje sa, že táto veľká oblasť je schopná zakitizovať široký okruh ľudí. No podmienkou je, že musí byť vedená tak, aby slúžila novej spoločnosti.

T. Ursínyová:

Nadviažem na myšlienku nutnosti, uvedomiť si zmenu spoločenského vedomia v nových podmienkach. Veľkú úlohu pri formovaní tejto kategórie má hudobná publicistika a kritika. Považujem ju za jeden z najvážnejších mostíkov, ktorými sa dá ovplyvniť a viesť široká verejnosť. Keď sa pozrieme na uplynulé roky, konštatujeme, že sa zapojilo do oblasti propagácie a hodnotenia tvorby veľa nových mien, ľudí schopných a erudovaných. Teda skepticizmus tu nie je na mieste. Myslí, že ani jedno obdobie v histórii mladej slovenskej hudby nemalo toľko kritikov — a predsa nestačial spoločenské potreby sú oveľa väčšie, čo nesporne vplyva i na to, že mladí ľudia, ktorí by mali prehľbovať svoj pohľad na prinášané hodnoty, sa rozptyľujú mnohými záväzkami — nevediac morálne odolať mnohým požiadavkám i ponukám, nemajú možnosť a čas špecializovať sa na istý okruh záujmov a činnosti, nehovoriac o tom, že niekedy vydávajú plody nie celkom zrele. Aspoň v základoch by bolo dobré, keby hudobno-vedné štúdium dalo poslucháčom aj orientáciu v novinárskych žánroch, čím by sa rozšírili poznania o možnostiach a rôznych formách propagácie i hodnotenia hudobnej kultúry. Takto každý hľadá na vlastnú päsť — a ten, ktorý nemá podobnú

vnútornú potrebu, tvorí jeden žánre takmer celý život. I Hudobný život má ešte široké možnosti na rozšírenie novinárskych foriem a druhov, chýbajú reportáže, fejtóny, výstižné glosy, črty, eseje, riporty... Obyčajne sa celá hudobná publicistika zužuje na recenzovanie a analýzu. Inou vecou je, že články, ktoré čítame (a píšeme), sú často dobré po odbornej stránke, ale nenachádzame v nich vedomie súvislostí, väzbu na spoločnosť, v ktorej žijeme. Dobrú analýzu môže napísať kvalitný absolvent hudobno-teoretického štúdia — ale materiál, ktorý by zaujal i osobnou výpoveďou, angažovanosťou, už spomínaným vedomím súvislostí so všetkým spoločenským dňaním okolo nás — k tomu treba, aby ho písal autor nežijúci vo vzduchoprázdne, vo svojej úzkej ohraničenosti, ale človek, ktorý aktívne s touto spoločnosťou žije, sleduje jej vývoj, rozvoj a potrebu.

Z. Nováček:

Čo charakterizuje hodnotu práce veľkých osobností hudobnej kritiky z minulosti i súčasnosti? Každá takáto osobnosť mala schopnosť rozoznať, kde je skladba remeselné spravená dobre — a kde už ide o majstrovstvo. Tieto veci sa dajú ťažko naučiť, tu musí mať kritik istý talent a obrovské zázemie skúseností z počúvania, z porovnávaní hodnôt. Dávam si často otázku, či by kritici nemali viac sledovať jednotlivých tvorcov, hodnotiť to osobitne, čo vnášajú do hudobnej kultúry, čím prevyšujú svojich kolegov, alebo sa odlišujú od nich. Kritika by mala hovoriť o tom, nakoľko sme poskytlí dostatočný priestor pre talent, jeho rozvoj a hodnotenie. Táto špecifikácia jedincov mi akosi chýba v množstve kritik... Veľmi často sa teraz diskutuje otázka hypertrofiu formiem niektorých slovenských skladieb. Tento problém je na (Pokračovanie na 8. str.)

Pred zjazdom

Dňa 17. januára zasadala v Bratislave ÚV ZSS, aby jednak vyhodnotil zväzové práce v minulom roku, jednak posúdil koncepciu zjazdového referátu a celkové prípravy na V. zjazd ZSS. Členovia ÚV pozitívne hodnotili dominantné akcie Zväzu, hovorili o viacerých významných skladbách a vcelku konštatovali, že minulý rok obohatil takmer všetky žánre a oblasti slovenskej hudobnej tvorby.

Hlavná pozornosť sa upriamila na zjazdový referát, celkovú jeho koncepciu, jednotlivé kapitoly i záverečné uznesenia. ÚV sa nazdáva, že metodika prípravy referátu, dominanty referátu i celkové vyústenie vychádzajú zo správnych pozícií, takže možno túto koncepciu referátu prijať a odporúčať pre zjazd. Jednotlivé pripomienky členov ÚV budú ešte zakomponované do poslednej verzie zjazdového referátu. Pri tejto príležitosti sa zvlášť široko hovorilo o našej populárnej hudbe, prínose niektorých skladateľov, i o tom, čo podnikol ZSS, aby získal ďalších mladých skladateľov tejto oblasti do svojej pozornosti, prípadne svojich radov. Niektoré príspevky sa dotkli i súčasnej situácie v hudobnej výchove na školách a navrhli, aby k tejto problematike odzneli na zjazde osobitné príspevky. Závažne sa hovorilo i k práci orgánov ZSS, k sekciami a komisiami a posudzovala sa najmä účelnosť i účinnosť jednotlivých zložiek zväzovej práce.

ÚV ZSS venoval značnú pozornosť preradeniu viacerých kandidátov za členov a prijatiu nových kandidátov a na základe odporúčania predsedníctva vyslovil súhlas s viacerými skladateľmi, koncertnými umelcami a muzikológmi. Na záver zasadnutia predniesol súdruh E. Štassel obsiahlu situáciu správu o populárnej hudbe, ktorá vyvolala širšiu diskusiu. Osobitne sa hovorilo o kádrovej situácii v tejto oblasti, kritériách na kvalitu a o práci s mladými autormi. V závere svojho zasadnutia predjednavali sa niektoré otázky celoštátneho charakteru a prijalo sa viac konkrétnych opatrení. V diskusii vystúpili členovia a kandidáti ÚV ZSS L. Čížek, E. Mokrá, V. Horák, A. Očenáš, E. Šimúnek, A. Kovářová, A. Melicher, Z. Mikula. Zasadnutie viedol úradujúci podpredseda ZSS Zdenko Nováček. —R—

PREDZJAZDOVÁ BESEDA so súdruhom Jozefom Kotom, riaditeľom Správy umenia Ministerstva kultúry SSR bola dňa 25. januára t. r. v Bratislavskom Dome novinárov. Súdruh Kot v prvej časti svojej rozsiahlej informácie bilancoval prácu umeleckých zväzov na Slovensku od roku 1972. Jeho detailná informácia priniesla aj konkrétne čísla o vzraste členskej základne v jednotlivých zväzoch. Pre hudobnú oblasť je zaujímavé konštatovanie, že v roku 1972 mal ZSS — 192 členov a v r. 1976 — 238 členov. Neuspokojujúci je však vekový priemer členstva, preto bude potrebné umelecké organizácie — vrátane ZSS omladiť. Pozitívne bola hodnotená činnosť komisii pre prácu s mladými umelcami pri všetkých umeleckých zväzoch.

Zväz slovenských skladateľov bude mať zjazd v druhej polovici marca t. r. —R—